

PLAN ZA RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE ISTARSKE ŽUPANIJE

Mr.sc.Danijela Lazarić-Zec, dr.med.¹

Prim. Romanita Rojnić, dr.med.²

Tatković Marija³, Počekaj Anđela⁴, Rakić Davorka⁴, Kuzmanović
Danica⁵, Vojnić Ljiljana⁶

¹ Zavod za javno zdravstvo IŽ, ² umirovljena pročelnica UO za zdravstvo i
socijalnu skrb IŽ

^{1,2} članice Tima za zdravlje Istarske županije – prioritet “rak dojke”,

³ Opća bolnica Pula, ⁴ Istarski domovi zdravlja, ⁵ Liga protiv raka Pula, ⁶ Klub
žena operiranih od raka dojke Gea

Plan za zdravlje građana Istarske županije 2005.

Prioritet - rak dojke - početak 2002. godine

DUGOROČNI CILJ do 2012. godine:

rano otkriti kod 30% novooboljelih žena

STRATEŠKE ODREDNICE PLANA:

dostupnost mamografije

edukacija i motivacija žena

edukacija zdravstvenih radnika

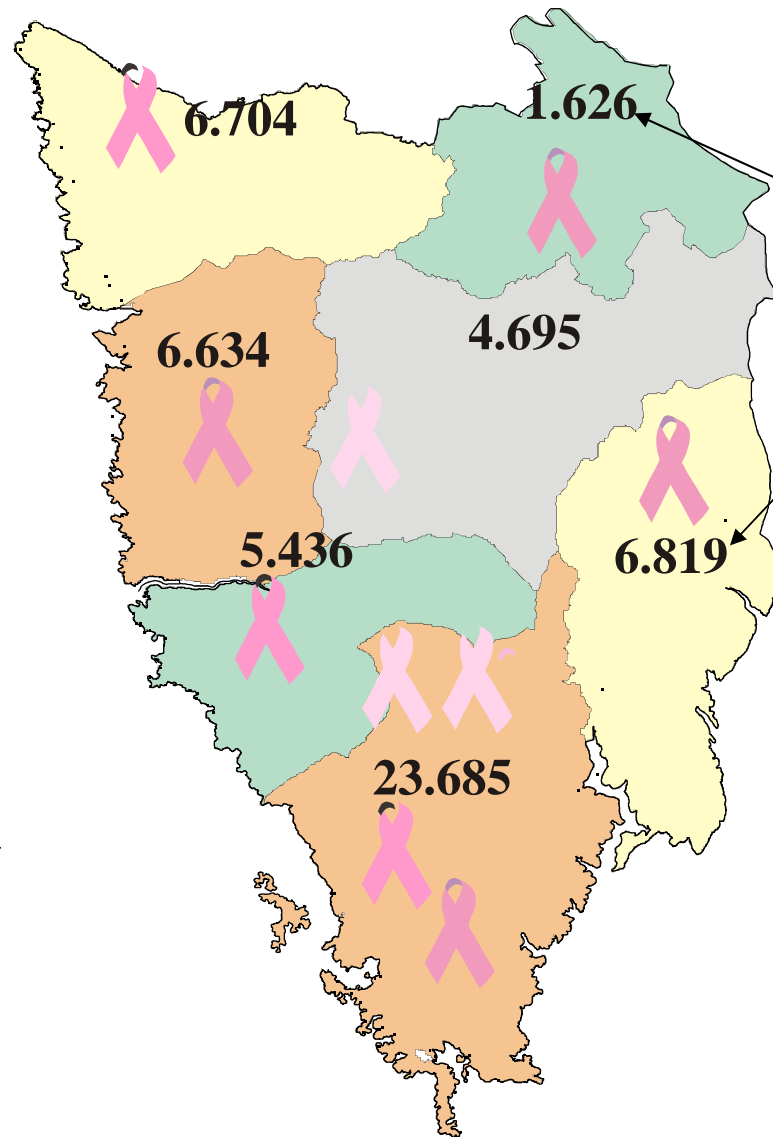
podrška oboljelima

DOSTUPNOST MAMOGRAFA

• Od 2002.-
2005.g.
kupljeno 5
mamografa

• Rezultat:
1 mamograf na
cca 5.000 žena
dobi 40 + g.

Broj žena u
dobi 40+
godina

ugovor s
HZZO

privatno

DOSTUPNOST MAMOGRFIJE

- Povjerenstvo za preventivnu mamografiju pri IDZ - 2005.g.
- Županijski program preventivne mamografije za žene u 46.g. – od 2005.g. (1959.-1968.g.)- **10 godina provedbe – u 2015. 1969.**
- Rezultati (do 2014.) pozvano oko 18.000 žena - **odaziv oko 50%** - varira po bivšim općinama
- Rak dojke otkriven kod 13 žena
- Za 50% žena - prva mamografija u životu
- **Program za žene s posebnim potrebama** 2007., 2009.,2011. i 2013.g. - suradnja IDZ, udruga i OB Pula – za nepokretne i teško pokretne organiziran prijevoz do OB Pula i preuzimanje nalaza te slanje na kućnu adresu
- **Gradovi i općine – vlastiti programi i sufinanciranje mamografije (uz sudjelovanje u nabavi mamografa)**

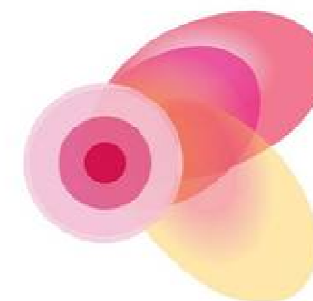

Županijski program – informacije:

- **Istarski domovi zdravlja:**
 - **Umag**, E. Pascali 3a, tel. 702-233, nazvati 14,00-15,00 sati, radno vrijeme: pon popodne; ut, sri, čet i pet ujutro
 - **Rovinj**, Istarska bb, tel. 811-404, nazvati 14,00-15,00 sati, radno vrijeme: ut, sri i pet ujutro; pon i čet popodne, e-mail: rtg.rovinj@idz.hr
 - **Buzet**, Goričica 1, tel. 694-187, nazvati pon 12,00-14,00 sati, a ostale dane 7,30-10,00 sati; radno vrijeme: pon popodne; ut, sri, čet i pet ujutro
 - **Labin**, Sv. Mikule 2, tel. 650-991, nazvati 13,00-15,00 sati; radno vrijeme: pon, ut, čet i pet ujutro; sri popodne
- **Žene Puljštine** javiti se u **Istarske domove zdravlja Pula**, pon, sri i pet 7,30-9,00 sati, tel. 212-493 (pregled u Općoj bolnici Pula)
- **Privatne ordinacije:**
 - **Privatna ordinacija dr. Jovanović**, Poreč, M.Gioseffi 2, tel. 453-140, radno vrijeme: ut, sri i pet ujutro; pon i čet popodne, e-mail: ordinacija.jovanovic@gmail.com
 - **Poliklinika Jelovac**, Kmačići 22a, tel. 686-645, radno vrijeme: ut, čet i pet ujutro; pon i sri popodne, e-mail: nedjeljko.jelovac@post.t-com.hr

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke - žene 50-69 g.

- **1. ciklus** (11.10.2006.-31.08.2009.g.):
 - ZZJZIŽ pozvao preko 35.000 žena. (1937.-1958.g.)
 - poslano oko 15.000 ponovnih poziva neodazvanima,
 - obuhvat - 73,70% žena (RH 63%, 6 žup. 70+%, IŽ 5. mjesto po odazivu u RH)
 - Daljnja obrada (BIRADS 0,4 i 5)=5,11% snimljenih
 - Rak dojke otkriven kod 78 žena (RH 1586), većinom lokaliziran
- **2. ciklus** (1.9.2009.-31.10.2011.):
 - pozvano 35.000 žena (1940.-1960.g.) na drugu MMG;
 - Preko 18.000 ponovnih poziva
 - obuhvat - 66,82% žena (RH 56%, 3 žup. 70+%, IŽ 5. u RH)
 - Daljnja obrada (BIRADS 0,4 i 5)=3,70% snimljenih
 - Rak dojke otkriven kod 74 žena (RH 830), većinom lokaliziran
- **3. ciklus** (31.10.2011. -11.05.2014.):
 - pozvano 32.000 žena (1943.-1962.g.) na treću MMG
 - 5.664 ponovnih poziva
 - obuhvat - 59,41% žena (RH 60%)
 - Daljnja obrada (BIRADS 0,4 i 5)=2,94% snimljenih
 - Rak dojke otkriven kod 55 žena, većinom lokaliziran
- **4. ciklus** (12.05.2014. -) - 1945.-1964.g.

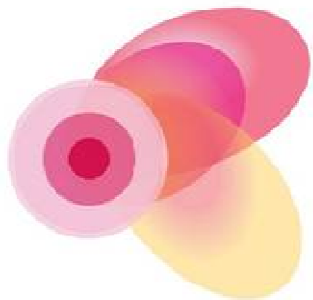

Na Nacionalnom preventivnom programu za rak dojke u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije rade dr. Danijela Lazarić-Zec, sestra Sandra Duras (na slici) i Jasna Trdoslavić-Rusac

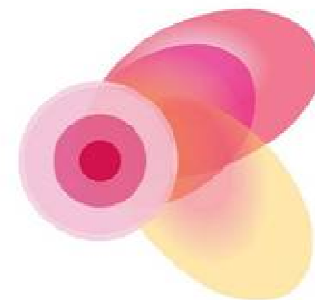

*Nacionalni program - dodatne
informacije*

**Besplatni telefon ZZJZIŽ
0800-202-000 (pon-pet 7-15 sati)**

**javno.zdravstvo@zzjziz.hr
www.zzjziz.hr**

Nalazi prema BI-RADS klasifikaciji

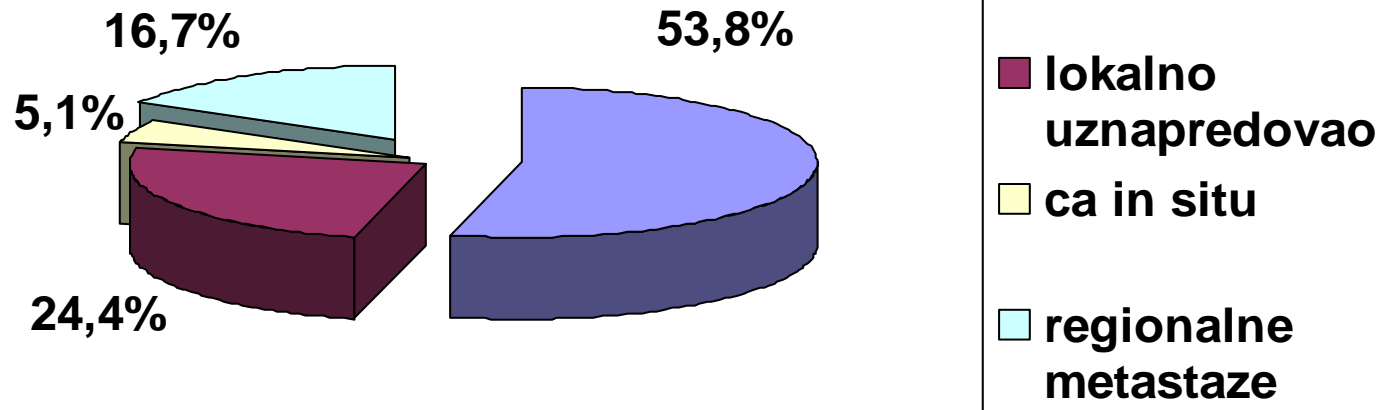
	UKUPNO	BIRADS 0	BIRADS 1	BIRADS 2	BIRADS 3	BIRADS 4	BIRADS 5
I ciklus - snimljeno	16242	4.45% (723)	40.67% (6605)	46.79% (7599)	7.43 % (1207)	0,50% (82)	0,16% (26)
-oboljele	78	13			8	34	23
II ciklus - snimljeno	17058	3.44% (587)	43.93% (7494)	47.66% (8129)	4.71% (803)	0,21% (26)	0,05% (9)
-oboljele	74	36		2	8	20	8
III ciklus - snimljeno	13494	2,73% (369)	44,48% (6002)	48,84% (6590)	3,74% (505)	0,19% (25)	0,02% (3)
-oboljele	55	32			3	18	2

Tumačenje BI-RADS klasifikacije

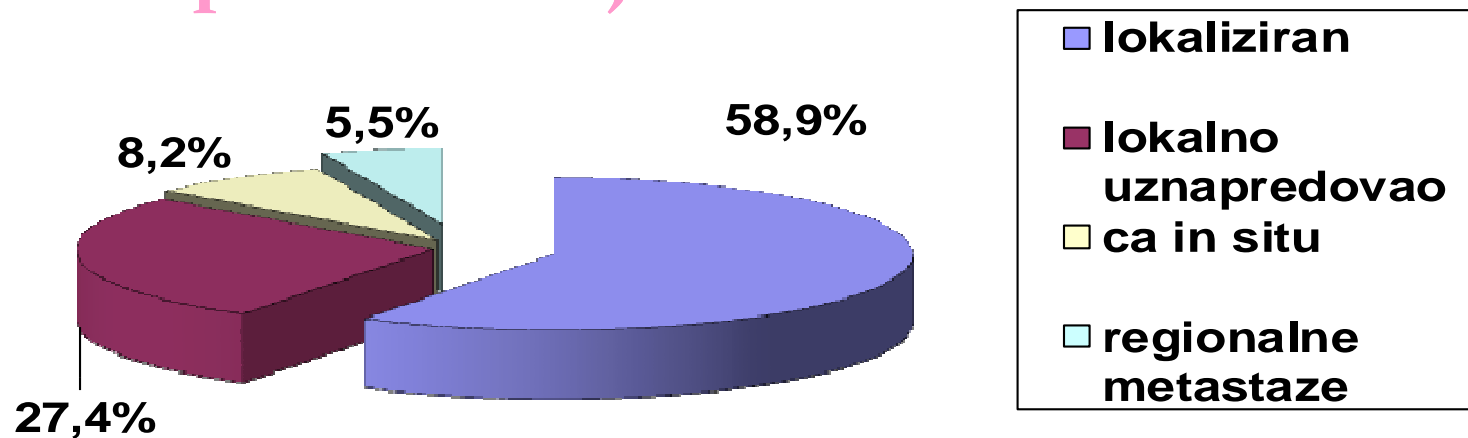
*Breast Imaging Reporting and Data System - The American College of Radiology

BI -RADS*	
0	Neodređen nalaz – potrebne dodatne pretrage
1	Uredan nalaz
2	Benigni nalaz
3	Vjerojatno benigni nalaz – rizik maligniteta manji od 2% - potreban UZV ili kontrolno MMG snimanje i pregled u roku od 6 mj.
4	Suspektna promjena – rizik maligniteta 2-94% - odmah potrebna daljnja citološka ili patohistološka obrada
5	Visoko suspektno maligna promjena - rizik maligniteta veći od 94% - odmah uputiti kirurgu

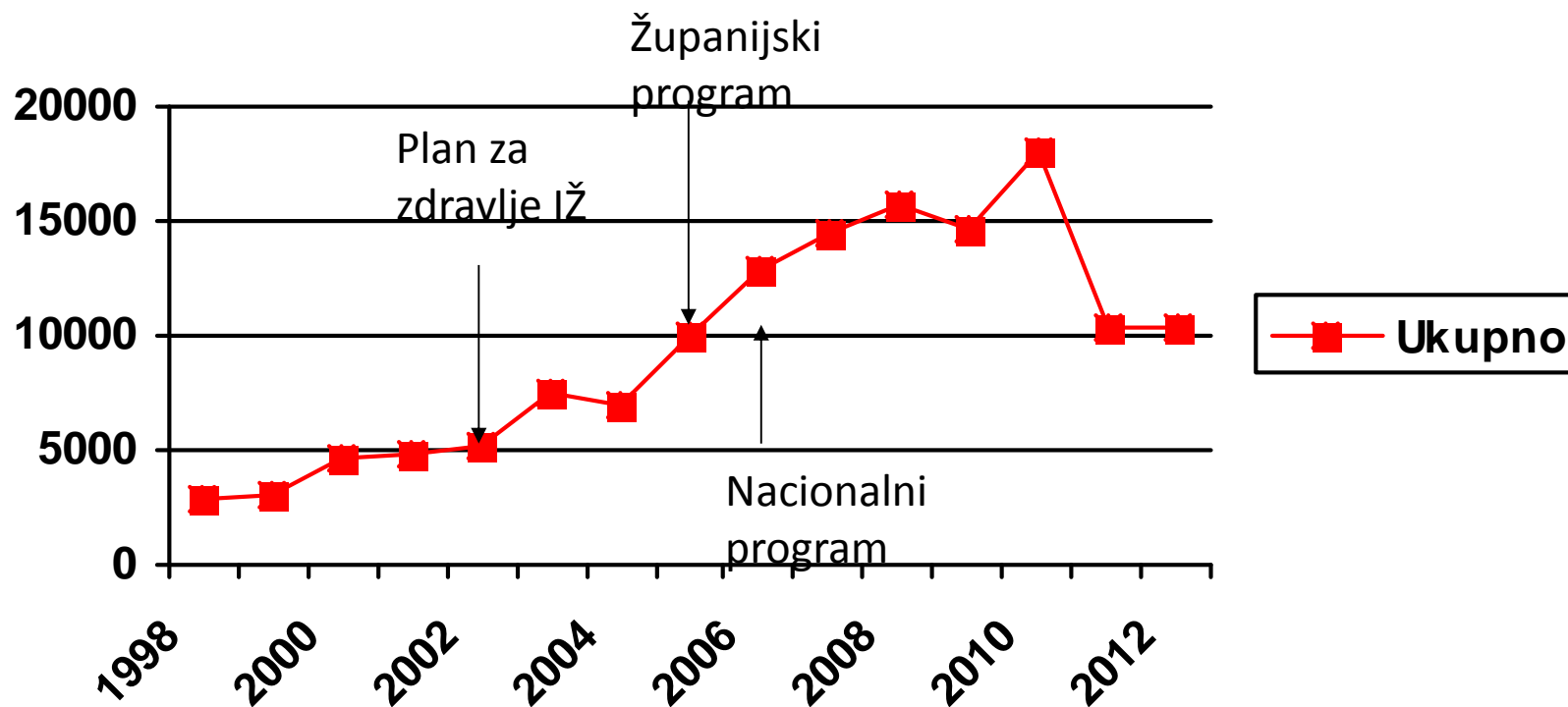
Žene kod kojih je otkriven karcinom u 1. ciklusu prema stadiju bolesti

Žene kod kojih je otkriven karcinom u 2. ciklusu prema stadiju bolesti

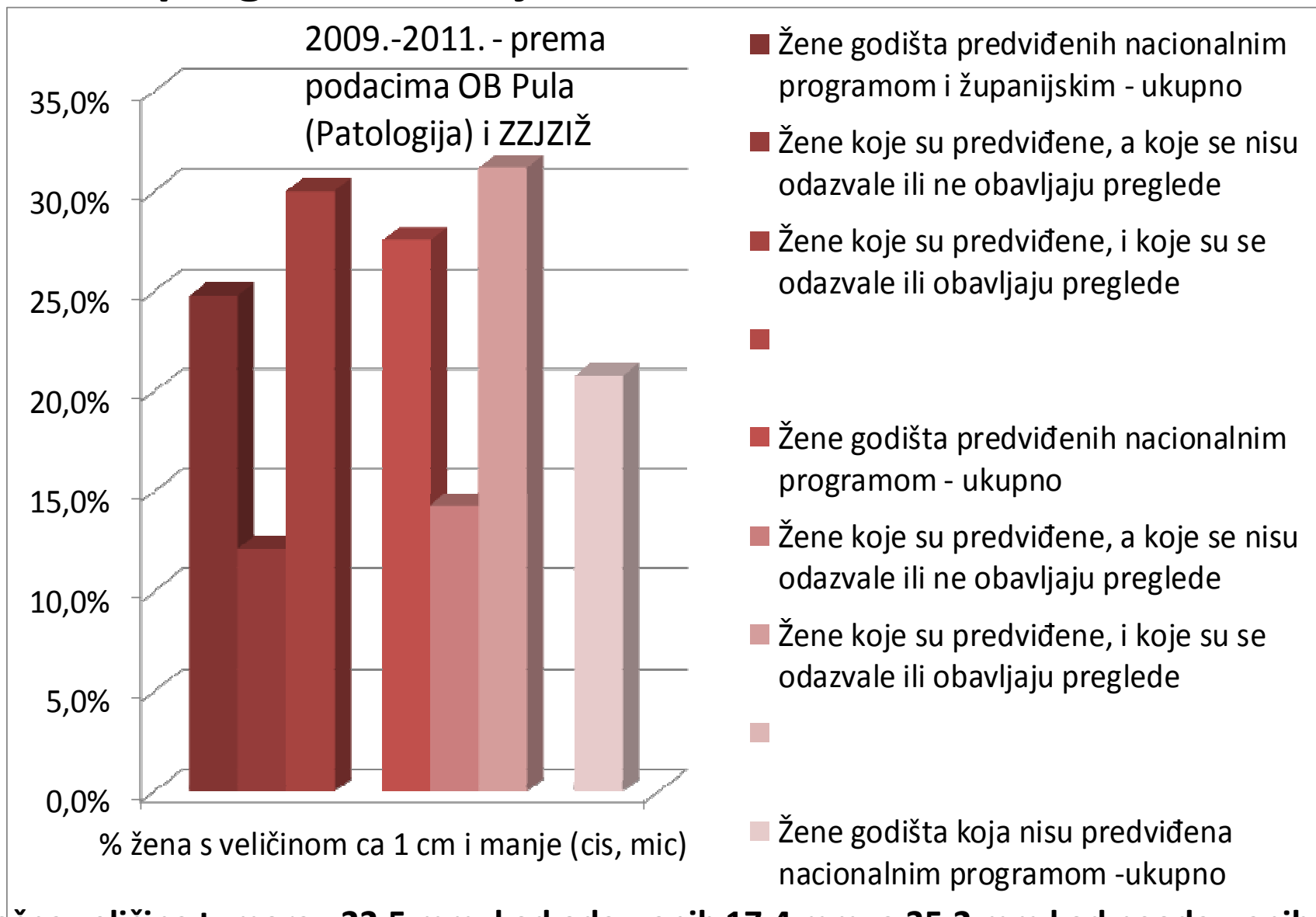
Broj ukupno mamografiranih žena

*prikazane mamografije obavljene putem HZZO-a, nacionalnih, županijskih i gradskih programa; 2011.-2012.g. usporen rad u Nacionalnom programu koji je nadoknađen u 2013.

u Općoj bolnici Pula nestala je lista čekanja za mamografiju

Redoviti pregledi = manja veličina raka kod novootkrivenih

Prosječna veličina tumora - 22,5 mm, kod odazvanih 17,4 mm, a 35,2 mm kod neodazvanih

EDUKACIJA I MOTIVACIJA ŽENA

- 2005.-2012.g. educirano preko 13.600 građana i građanki raznih uzrasta (od maturanata nadalje) – patronaža IDZ, Gea, CK, ZJZ (školska med., epidemiologija - hig.minimum), HLZ
- Sve žene su u sklopu poziva na mamografiju od ZJZ IŽ dobile edukativnu brošuru i imale priliku sudjelovati u akciji u zajednici
- Dan narcisa i Dan ružičaste vrpce – organiziraju udruge u sklopu Europa Donna u raznim gradovima – povećan broj udruga

PLAN ZA ZDRAVLJE GRAĐANA ISTARSKE ŽUPANIJE

One su obavile mamografiju, a Vi?

Besplatna mamografije je odlična akcija. Ranije je puno žena odustalo od mamografije jer su morale dugo čekati kako bi se naručile na pregled. Ovakvo dobiješ poziv i odmah si na redu, a i osoblje je ljubazno. Moja preporuka ženama je da se svakako odazovu pozivu.

P. M. (46.g.)

Na kućnu adresu dobila sam poziv na mamografiju. Bila sam ugodno iznenađena. Kada sam došla na pregled bila sam oduševljena ljubaznošću medicinskog osoblja kod prijema i pregleda.

N. B. (46 g.)

**Odazovite se pozivu koji
Vam može spasiti život!**

**Mamografija je besplatna
i bez čekanja**

ISTARSKA ŽUPANIJA POBJEDNICA LIGE ZDRAVIH GRADOVA 2008.

EDUKACIJA STRUKE

- stručni sastanci s liječnicima i patronažnim sestrama
- Centar za trajnu edukaciju liječnika i sestara o raku dojke pri Ligi protiv raka Pula;
 - edukatori: epidemiolog, onkolog, radiolog, kirurg, patolog, citolog, fizioterapeut, psiholog;
 - 2005.-2010.g. =13 tečajeva - educirano 227 zdravstvenih radnika (102 liječnika i 125 medicinskih sestara)
- 2004.g. educiran projektni tim iz OB Pule - Total Quality Management

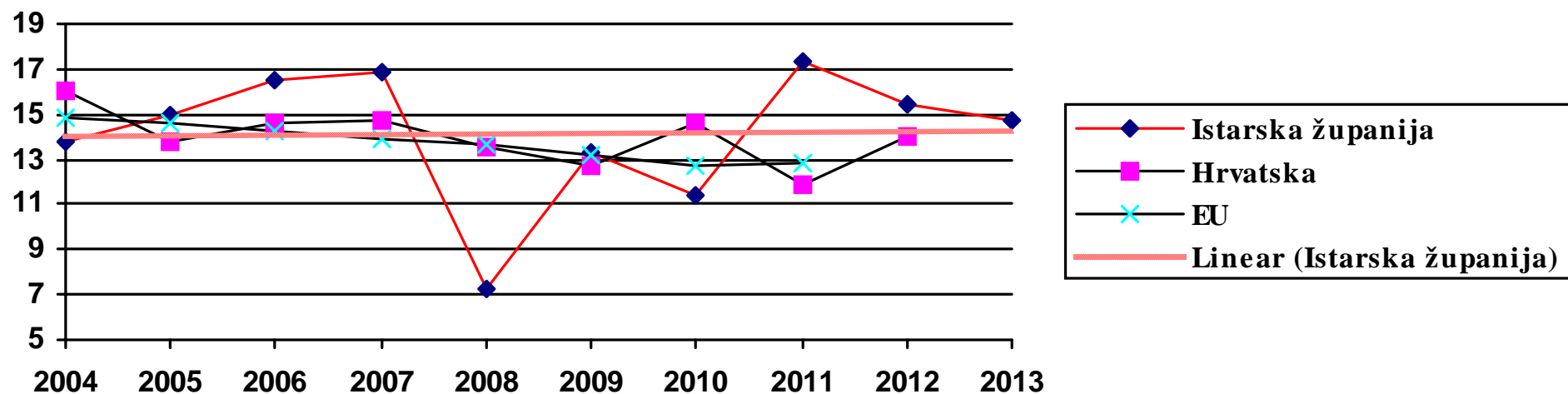

Unaprjeđenje dijagnostike i terapije u OB Pula

- **core biopsija** pod kontrolom MMG ("stereotaksija") i UZV
- **Skraćeno trajanje dg postupka do operacije** s 49 na 24 dana – 1. TQM projekt – CDC nagrada
- Ambulanta za bolesti dojke – 2004.g. interne uputnice=**hitna dijagnostika** (prosjeak 6 dana)
- **virtualno povezivanje unutar OB Pula**
- **Psihoonkolog (uz psihologa Lige)**
- **dijagnostika tumorskih receptora** (imunohistokemijske metode) –**prepolovljeno vrijeme od operacije do početka diferentne terapije** (s 45 na 20 dana)
- **ugradnja port-katetera** (nemogućnost pristupa krvnim žilama, očekivana dugotrajna terapija)
- **stručni multidisciplinarni tim za dojku**
- **biopsija sentinel čvora**

Istarska županija – stanje danas:

- Godišnje :
- (prosjeak 2008-2012.) obole 133,2 (1 m, 132,2 ž),
- (prosjeak 2009.-2013.) umre 55,8 (0,6 m, 55,2 ž)
- vodeće sijelo raka kod žena – 26,9% oboljelih i 19,7% umrlih od raka

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka dojke žena, na 100.000 stanovnika (0-64 g.)

Zaključak

- I dalje vodeće sijelo raka kod žena
- Više žena s rano otkrivenim rakom (2002.g. – 19%, 2009.-2011.g. -25% ukupno, ali 30,0% kod otkrivenih u programima ili ako redovito obavljaju mamografije, 12% kod neodazvanih ili neredoviti pregledi)
- Iz literature: 20-godišnje preživljavanje bez znakova povrata bolesti kod raka veličine do 10 mm je 88%
- Nabavljena oprema i stvorene nove usluge - usluge institucionalizirane u cilju osiguravanja kontinuiteta u provođenju i dobrom odazivu
- Žene i dalje potičemo na redovite mamografske preglede